

vzduchu a přináší mu požitky fyzický i estetický). Často namítá se, že nezdrželiví byli i někteří velcí umělci a tvůrcové. Pošetilá námitka, která nedokazuje než jedno, že síly jejich byly tak výjimečné, že jich neoslabilo a nepodrylo patrněji ani zneužívání jich; jsou-li velcí, nejsou velcí *proto*, nýbrž *přesto*, a nikdo nedokáže, že by nebyli větší, nebýt tohoto zneužívání. (Někteří z nich to dokonce cítili.) Jest snad v živé paměti dosud nedávná anketa spisovatelstva a umělectva německého o poměru, jak se staví k alkoholu. A byť i někteří nezavrhovali sklenice vína, v *jednom* sjednotili se všichni: v odmítnutí bludu, že by přinášel alkohol uměleckou inspiraci a že by jí směl umělec nebo básník v něm hledat. Všichni odmítli velmi rozhodně tohoto zdánlivého spojence umělecké tvorby a proradného stupňovatele umělecké inspirace.

Nové překlady z Balzaca do češtiny

Zaznamenáváme zde dva nové překlady z Balzaca; v Knihách dobrých autorů, vydávaných pí Kamilou Neumannovou, vyšla Balzacova Dívka se zlatými očima, v Moderní bibliotéce, redigované Hilarem, vyšlo několik jeho Povídek šprýmovných se slušným úvodním článkem Breiského. (Nesprávná jest tu však odsudková poznámka o Brunetièrově monografii o Balzacovi; Brunetière i jako kritik i jako osobnost spisovatelská stojí mnohem výše, než patrně asi tuší pan Breiský, a práce jeho o Balzacovi jest mnohem jemnější, intuitivnější a hlubší i zákonnější a čistší v metodě než proslulá brilantní a oslnivá studie Tainova z jeho Essayí.) Obě tyto nové překladové knihy podávají ovšem z Balzaca sotva víc než drobtý a odštěpký jeho vlastního velikého díla.

Poesie objektivní nebo subjektivní?

Občas vyskytují se nářky nad básnickým subjektivismem, nad autory, kteří se obírají jen svou ctěnou osobou, jak se říká, a volá se po básnících, kteří by byli mluvčími němých a spoutaných zástupů. Myslím, že konec konců nemá rozdíl poesie subjektivní a objektivní toho významu, který se mu přikládá. Řada básníků zpívala a zpívá o cizím utrpení, a přece nevzruší, nedojme jím nikoho. Naproti tomu jsou básníci, kteří zpívali jen bolesti svého nitra, ale tak intenzivně a tak typicky, že každý se v nich poznal — na této vroucnosti a plamennosti přečtení básníkovy nitra jedině záleží, ať přecituje jím hoře své nebo cizí. Goethův Faust na příklad jest básní skrz naskrz subjektivní, ano egoistickou — není přece ničím než bojem o vývoj a růst osobnosti, individuality — a přece jest chápán radostně velikou částí lidstva, již jest zasvětitelům do tajů vnitřního života.

Studentský almanach 1908

byl vydán právě ve prospěch Svazu slovanského studentstva; má pěknou uměleckou výpravu Frant. Kysely a slušnou úroveň prací literárních (od prof. A. Krause, Mahena, Šrámka a j.). K almanachu jest přiložena pěkná upomínka na rok

1848: klavírní úprava Smetanova Pochodu legií studentských a gard národních, barevný obrázek Studentského legionáře, otisky proklamací a kalendářík historických událostí od března do června, pokud se týkaly studentstva.

Pomník Henrimu Becquovi

básníku Krkavců a Pařížanky¹ — poprsí od Rodina — byl nedávno odhalen v Paříži na křižovatce Avenue de Villiers a boulevardu de Courcelles. Dramatik Alfred Capus proslovil slavnostní řeč.

Dopisy Julia Zeyera Karolině Světlé

Ženský svět v 20. června [1908] počíná otiskovat listy Julia Zeyera Karolině Světlé; první z nich jsou z Vodňan z léta a podzimu 1892 a jsou nevšedně zajímavé. Cituji z nich: „Nemyslete, že Vás nechápu. Není bolesti, kterou bych pochopiti nemohl. Ztráta milovaných je strast až nesnesitelná momenty. Ale ztráta jejich lásky je trpčí než ztráta jejich vlastní. Kdo tu bolest nezná, nezná lidského utrpení dno.“ A odjinud: „... To je to, co se banálně nazývá pokrokem, slovo, které se začíná mi protiviti jako slovo ‚osvěta‘. Zápach žurnalismu z těch slov vane, toho největšího zla naší doby. Ne komunism, ale žurnalism niveluje. Od té doby, co se téměř každý dle svého žurnálu modlí, nemyslí a necítí už většina lidí.“ ... „Máte pravdu, hledí se v Rusku spatra na české věci, a nestojím také naprosto o to, překládá-li kdo moje věci. Psal jsem pro obecenstvo české a jiné mne nezajímá. Nedělám si z toho také pranic, nezajímám-li já zase to cizí obecenstvo. Tu tak zvanou literární slávu odbývám s útrpným úsměvem. Kdo poznal, co to bolest velká, těžká, skličující, nemá smysl pro malicherné ty projevy“... Zeyer dotýká se také snů i snah o přeměnu a obrodu lidské společnosti, socialismu a anarchismu a prohlašuje své sympatie k anarchismu, ovšem bez jeho terorismu. „Přikládám dva výstřižky z novin, referát o osudu ‚dynamitardů‘ v Belgii. Upozorňuji Vás tím na anarchistu ‚Moineau‘. Jak je možné v něm vidět ‚zločince‘? A odsouditi jej na dvacet let! Tím odsoudila se vlastně ta nenáviděná měšťácká společnost sama k věčné hanbě. — A té společnosti mělo by být škoda?...“ Listy tyto měly by býti otiskovány s větší péčí, než se děje v Ženském světě, kde se hemží tiskovými chybami.

Sjezd na ochranu památek v Praze 1908

svolává na dny 27. a 28. září Společnost přátel starožitností českých s kutnohorským Vocelem, Čáslavskou Včelou, Vlasteneckým spolkem musejním v Olomouci i s Klubem za starou Prahu a Svazem čes. spolků okrašlovacích; sjezd ten bude zároveň 3. sjezdem českých archeologů a spolků musejních. O účelu sjezdu čteme ve

svolávací vyhláše: „Poněvadž předmět piety většiny archeologů a musejníků, památka historická, umělecká nebo přírodní, jest dnes ohrožena více než kdy jindy, má být hlavním článkem jednání sjezdového. Pěče o památky, její teorie, praxe i organizace má tu být předmětem podrobných debat, v nichž se mají vysvětliti a přístupnými učiniti všechny různosti v názorech nových a uznati všechny nedostatky názorů starších. Sjezd má být ryze pracovní, bez representace a parádních řečí, má být pro neinformované školou, pro informované povzbuzením.“

Jubileum Tolstého

vrhá svůj reflex i na český knihkupecký trh: ohlašují se již dostihy mezi českými nakladateli. Dvě firmy — Ottova a Vilémkova — ohlašují románové arcidílo Tolstého *Vojna a mír*. Když před léty chystalo se nakladatelství Ottovo založení Ruskou knihovnu, vyšla nákladem Šimáčkovým *Vojna a mír* v překladě V. Mrštíkové, ale v překladě hodně povrchním a ledabylém. Josef Holeček, jistě povolaný kritik, rozebral tehdy v Národních listech několik prvních stránek prvního sešitu a ukázal v nich řadu nesprávností. A nyní čtu v denních listech insert, že *Vojna a mír* vyjde u Vilémka v překladě V. Mrštíkové a s ilustracemi Stanislava Hudečka. Je-li to též překlad, který vydal p. Mrštík již u Šimáčka, jest třeba rozhodně protestovat. A ad vocem pana Hudečka: viděl jsem od něho posud kresby jen v Humoristických listech; jsou-li jeho ilustrace k Tolstému téže umělecké úrovně, bylo by lépe, aby si je každý odběratel vytrhal, hned jak rozřeže knihu.

Neruda nebo Houdek?¹

Poslední Přehled cituje z korespondence Houdkovy verše:

Z Kateřinek černý tah,
smutný tah se vleče —
co se vleče, neutěš! —
Přece blázni jsou též moudří —
moudrého cos mají!
Moudrého cos mají? —
— brzo umřejí! —

Verše ty poslal mu prý p. Sula a také Přehled pokládá je za dílo Houdkovo: „osvětlují mu jeho záhadnou masku i osud.“ Vpravdě však jsou tyto verše jedno číslo Nerudova Hřbitovního kvítí (č. 46; v Básnických spisech Nerudových vydání z r. 1898, str. 38), jen docela nepatrně pozměněné. Houdek znal patrně zpaměti tuto báseň Nerudovu a vepsal ji do některého listu, když si uvědomil místo, kde žije, i svůj osud. Ku podivu; jméno Nerudovo jest dnes v kdekterých ústech, ale jak málo jest asi vpravdě čten a znán, když jest možný takovýto omyl — když vzdělaní literáti nepoznají Nerudovy básně, nota bene typické básně z jeho první vývojové fáze!

1 - [Viz zde str. 226 a n.]

Výstavu rodinných památek v Kolíně

uspořádal umělecký odbor vzdělávacího svazu pro politický okres kolínský. Do tří interiérů jest tu sneseno mnoho pěkného a cenného nábytku i umělecko průmyslových předmětů z doby rokokové, empírové i t. zv. biedermajerské; snad není posud klasifikace jednotlivých předmětů a umělecká harmonisace jednotlivých interiérů nejbezpečnější a nejuzkostlivější, ale nikde není také hrubých nedopatření. Výstavka může dobře posloužit Kolínským, aby si zamilovali staré umělecké předměty, kde jich posud mají, a moderním řemeslníkům i zákazníkům může být dobrou školou vkusu a posilněním zdravého soudu i citu výtvarnického.

Prof. T. G. Masaryka Česká otázka

vyšla právě v druhém vydání jako 1. svazek nové Knihovny Času, redigované Janem Herbenem. Po čtrnácti letech dochází k druhému vydání knihy, která v naší literatuře politické znamená celý obrat směrův i stylový. Pročítáš-li dnes znova tuto knížku, vidíš, že nezastarala v ničem: jest to proto, že jest jedním z důsledných, velikých a typických řešení českého problému. Od dob našich buditelů jest zde po prvé nazírán český život národní pod velikým zorným úhlem, politika pod zorným úhlem *kultury*. Česká politika, pokud nebude chtít být jen křečí nebo nezodpovědným záchvatem, pokud bude chtít být opravdu *uměním o sebevědomé a cílevědomé metodě*, bude musit vždycky počítati s touto knížkou.

Hände, Gedichte. Aus dem Čechischen übertragen von Dr Emil Saudek

jest název německého překladu poslední Březinovy sbírky básnické, která vyšla právě ve Vídni nákladem Moritze Frische v pečlivé a vkusné úpravě s knižní výzdobou Bílkovou; i cena pěkné publikace, šest korun, jest mírná. Překlad dra Emila Saudeka (který také současně přeložil Macharův Řím) jest opravdové umělecké a básnické dílo krásných kvalit, nejen práce nejlepší vůle a neumořitelné vytrvalosti a oddanosti, a dr Saudek zasloužil si jím upřímného vděku všech milovníků naší moderní poesie. Mutatis mutandis dá se totéž říci o Saudekově překladu Macharova Říma.

Spolek pro pěstování písňe

ustavil se v Praze a započne činnost koncertem v lednu [1909] pořádaným v hotelu Central. Spolek uspořádá ročně 8 koncertů, z nichž každý bude míti ucelený ráz a bude pojat pod určitým uměleckým zorným úhlem. Tak bude uspořádán večer starých písní českých, moderních písní českých, moderních písní německých, písní ruských, polských a pak večery jednotlivých skladatelů, Dvořáka, Brahmsa, Huga Wolfa a j. Za interprety získáni jsou již V. Herold z Kodaně, paní Puklová-Eišlégrová, sl. Vetrová a j. Není pochyby, že ustavení se zvláštního spolku, který